

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára, pályaud- varon és vidéken is, 3 lei	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 20 ok
Egy szám	— 1-20 ok

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 96. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Tamuz 5. — 1923. június 19. Kedd

A Zsidó Nemzeti Szövetség az egyetemes képviselőtér

A Szövetség nagytanácsbizottságának gyűlése. Temesváron lesz az ezévi konferencia

(Kolozsvár, június 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hétfőn délután tartotta meg az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nagytanácsbizottsága negyedévi gyűlését a kolozsvári és vidéki tagok nagy érdeklődése mellett. Dr. Fischer Tivadar elnök megnyitójában melegen emlékszik meg a Szövetség Palesztinába költözött diszelnőkeréről, Glasner Móse főrabbirol és el nem muló érdemeinek méltatása után javasolja, hogy a Szövetség tagjai vállalják az építendő Tarbut-iskolában egy tanterem felépítésének költségeit, amelyet Glasner Móseról fognak elnevezni. A bizottság lelkesedéssel teszi magtévé a javaslatot.

A Keren Hajjeszód

Dr. Szönyi tanár az erdélyi Keren Hajjeszód állásáról tesz jelentést. Az erdélyi zsidóság eddig nagyon kevés érdeklődést és áldozatkészséget mutatott e döntőjelentőségű intézménnyel szemben. Példaképpen felhozza, hogy míg április havában a gyöngevalutájú Lengyelország kilencszáznegyven font sterlinget és a mégszegényebb Ausztria kettőszáznegyven fontot adott a Keren Hajjeszódra, addig az Erdélyből áprilisban befolyt Keren Hajjeszód-adományok végösszege tizennyolc font volt. Az eredménytelenség okát abban látja, hogy nem áll elegendő munkaerő a Keren Hajjeszód-propaganda rendelkezésére, a zsidóságot tulsok irányban veszik igénybe és maguk a cionisták nem érzik át kellő komolysággal a Keren Hajjeszód fontosságát. Ismerteti az eddigi munka eredményét, amely számokban 2,026.276 lej jegyzést tesz ki. Figyelmébe ajánlja a bizottság tagjainak a Keren Hajjeszód-munka mulhatatlan szükségességét.

Egységes szervezet

Dr. Fischer Tivadar az egységes zsidó szervezet megalakítása érdekében eddig tett lépésekről számol be. A szövetség körlevelére, amelyet a nagytanácsbizottság legutóbbi ülésének határozatából kifolyólag küldött meg az összes hitközségeknek és zsidó szervezeteknek, a legkedvezőbb válaszok érkeztek. Mindenki érzi, hogy az egységes védekezést valamilyen formában meg kell valósítani.

Az eddigi tárgyalások arra a meggyőződésre vezettek, hogy a koalíciós együttműködésnek nincsenek akadályai. Az egység mellett nyilatkozott az ortodox központi iroda elnöke, Ullmann S. Salamon beszercei főrabbi. A nem-ortodox zsidó hitközségek központi irodája pedig nemcsak már kijelentette készségét az egyetemes képviselőtérben való részvételre, de ki is jelölte tagjait. Az így olyan stádiumban van, hogy a Szövetség is meg kell válassza a maga delegációját. Az egyetemes képviselőtér tekintetében elfogadásra ajánlja a következő szervezési szabályzatot:

A zsidó képviselőtér

1. Az Erdély, Bánát, Körösvidék és Máramaros Zsidó Nemzeti Szövetsége név alatt kormányhatóságilag jóváhagyott szervezeti szabályzat alapján működő zsidó politikai szervezet és az ezen területen lévő zsidó (ortodox, kongresszusi és status quo ante) hitközségek „Erdély, Bánát, Körösvidék és Máramaros Egyetemes Zsidóságának Képviselőtér” név alatt testületet létesítenek, mely a szóbanforgó országrész zsidó lakosságának egyetemét képviselni hivatott.

2. Az „Egyetemes Zsidó Képviselőtér” az Erdély, Bánát, Körösvidék és Máramaros területén lévő ortodox, valamint nemortodox zsidó hitközségek központi szervezeteinek és a „Zsidó Nemzeti Szövetség”-nek hét-hét tagu delegációból alakul, összesen tehát huszonegy tagból áll. A delegációk tagjait a felsorolt három szervezetnek illetékes szervei egy-egy évi időtartamra, elsőszben a zsidó időszámítás szerinti 5684. év végéig terjedő időre szóló megbízással saját hatáskörükben külön-külön jelölik ki és az esetben, ha időközben delegációjuk létszáma bármily okból csökken, azt új delegátusok kijelölésével kiegészítik.

A képviselőtér hatásköre

3. Az Egyetemes Zsidó Képviselőtér az a hatáskör illeti meg, hogy — a vallási önkormányzat körébe tartozó ügyek kivételével — olyan kérdésekben, melyekben akár valamely közhatalmi cselekvés vagy abbanahagyás következtében, akár valamely társadalmi mozgalom által, akár valamely zsidó egyének vagy csoportok részéről tanúsított politikai magatartás által a zsidó lakosság egyetemes érdekei az egyéni polgári jogok vagy a kollektív kisebbségi jogok szempontjából érintve vannak, ezen zsidóság egyetemének nevében állást foglaljon és önállóan intézkedjék. Olyan kérdésekben, melyet a képviselőtér alkotó delegációk bármelyike a képviselőtér hatáskörébe nem tartozónak minősít, az nem intézkedhetik. Oly ügyekben pedig, melyek bármily vonatkozásban a zsidó vallási önkormányzat körébe tartoznak, a képviselőtér — az érdekelt felekezeti önkormányzati szervezet külön megbízásának alapján — kivételesen is csak az esetben járhat el, ha ehhez a képviselőtér alkotó delegációk mindenképpen hozzájárul.

4. Az Egyetemes Zsidóság Képviselőtérét ülésre a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöksége hívja egybe, ugyszintén ez gondoskodik az ülések napirendjének megállapításáról, a napirendbe felvett tárgyak kellő előkészítéséről és az üléseken hozott határozatok végrehajtásáról. A képviselőtér ülése bármely tagjának kezdeményezésére összehívandó.

5. Az Egyetemes Zsidóság Képviselőtérét alkotó delegációk mindegyike saját kebeléből külön elnököt választ, akik együtt a képviselőtér elnökségét alkotják és felváltva vezetik a képviselőtér üléseit.

6. Az Egyetemes Zsidó Képviselőtér önmaga alkotja meg az ügyrendet, mellyel működését rendszeressé teszi.

7. Az Egyetemes Zsidóság Képviselőtérrel együttjáró anyagi terheket az ezen országrészben létező összes zsidó hitközségek — lélekszámuk alapvetelével megállapítandó egyenlő arányban — közösen viselik, kötelesek lévén a félvénkénti készítenő költségelirányzat és felosztási terv szerinti rájuk eső összegeket az erre nézve velük közlendő helyen és időben pontosan beszolgáltatni. A költségelirányzatot és felosztási tervet az Egyetemes Zsidóság Képviselőtér csak a vonatkozó javaslatoknak az érdekelt hitközségekkel legalább harminc nappal előbb történt közlése után és az időközben netalán beérkezett felszólalásoknak figyelembevételével mellett állapíthatja meg.

8. Az Egyetemes Zsidóság Képviselőtér által a hatáskörében tartozó kérdésekben hozott határozatok úgy a Zsidó Nemzeti Szövetséget, mint az Erdély, Bánát, Körösvidék és Máramaros területén létező zsidó hitközségeket és központi szervezeteiket az illető határozatoknak megfelelő magatartásra kötelezik.

A konferencia helye és ideje

Hosszu és beható vita után a nagytanácsbizottság elfogadja a javaslatot és megválasztja az egyetemes képviselőtér kiküldendő szövetségi delegáció tagjait. A bizottság ezután tárgyalás alá vette az Uniunea Evreilor Románi ama javaslatát, hogy az egyetemes képviselőtér szervezetét a csatolt területekre is. A nagytanácsbizottság szükségesnek tartja egy olyan országos szervezet megalakulását, mely népi alapon a romániai zsidóság kollektív jogainak megvédésére alakul. Legalkalmasabbnak látja ennek megvalósítására Mayer Ebner dr. javaslata alapján egy olyan testület megalakulását, mely az összes romániai zsidó egyesületeket fogja közös kapcsolatra össze.

Ezután Székely Béla főtitkár teszi meg javaslatát az 1923. évi országos konferencia megtartásáról. A konferenciát javaslata szerint Temesváron tartanák meg és pedig augusztus hó 27.—29-éig. A nagytanácsbizottság a javaslatot magáévá teszi és az ezévi konferencia így Temesváron lesz. Elhatározzák, hogy konferencián kétszázötven delegátus választását írják ki. Ezután a számvizsgálóbizottság tagjait választották meg, melynek tagjai dr. Rosenfeld Herman, Marton Béla és Dux Mór lettek. A nagytanácsbizottság egyben megbizta Székely Béla főtitkárt, hogy a konferenciára a Szövetség szervezetének új alapját megteremtő munka és szervezeti programot dolgozzon ki.

Blank Illés dr. a Keren Kajemeth-akció hatatosabb támogatására hívja fel a csoportok figyelmét. Ferencz Mendel az Uj Kelet helyzetét ismerteti, majd Fischer Tivadar dr. szólna hozzá a kérdéshez s az előterjesztéseket Fixel Vilmos és Marton Béla hozzászólása után tudomásul vették.

— Nagyvárad polgármestere kizárta az újságírókat a tanácsülésekről. Nagyváradról jelentik: Bucico Coriolan Nagyvárad polgármestere ma arról értesítette a nagyvárad lapok munkatársait, hogy a városi tanács és a városi bizottságok üléseiről egyszer és mindenkorra kizárta a hírlapírókat. Bucico polgármester az érdeklődő újságírók előtt elhatározását azzal indokolta, hogy a lapok riporterei a bizottságok üléseiről olyan momentumokat közöltek, amelyek nem valók a nyilvánosság elé. Példaképpen felhozta Dejeu kulturatanácsosnak az egyik bizottsági ülésen tett és a lapokban megjelent kijelentését. Dejeu kulturatanácsos ugyanis a városi tanács egyik bizottsági ülésén, amelyen az uszodai árak felemeléséről volt szó, kijelentette, hogy az uszoda luxus. Akinek — mondotta — nem tetszik az árak felemelése, tegyen úgy, mint én és Jopas tanácsos, akikről köztudomásu, hogy a hid alatt szoktunk fürödni. Bucico Coriolan nemcsak ennek az epizódnak a megírását nehezményezte, hanem kijelentette, hogy egyéb kifogásai is vannak, amelyekről azonban nem kíván nyilatkozni. A polgármester rendelkezése egy nyolcvan éve törvénné vált szokást helyezett hatályon kívül.

Amerika világgazdasági vezetőszerepe.

Newyorkból jelentik: A National Bank Of Commerce newyorki bank kimutatása szerint Amerika vas- és acéltermése meghaladja Anglia, Németország, Franciaország és Belgium együttes termelését. A háboru kezdetéig Anglia a gyapju- és szövőiparban az első helyet foglalta el, most azonban az amerikai termék utolérte. Az Egyesült-Államok ma feldolgozzák a világ gyapjutermeinek egyharmadát, a gyapjutermelesnek egynegyedét, a réz- és vasércnek háromötödét, a nyersselyemnek kétharmadát és a világ nyersgumitermelesének negyötödét.

győztem!

Cluj

Női divat-
külön-
leges
áru-
háza

idonságok:
RY,
tőpenyre
KOS ANYA-
AK nagy
an 1472

ár Fióküzlet:
Egeres
zokat összeszegezett
rendelésre azonnal
napi áron 1361
vits fakereskedés
és ládagyar
rajantól-nt) 1 szám

ster
u.) 35

PALESZTINA-MUNKA Zsidó birtoknövekedések

(Tel-Aviv, június 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közel öt évtizeddel ezelőtt alapították Palesztina első zsidó kolóniáját, Petach-Tikvát a Jarkon folyó partján körülbelül tizenöt kilométernyire Jaffától északra. Azóta száznál több szétszórt telepedési pont keletkezett az országban, 1909-ben pedig megvetették Tel-Aviv alapját. Közben az egyes pontok közti területek megvásárlásával zsidó tulajdonban levő nagyobb föltek keletkeztek az ország térképén. Most végre elértek, hogy Tel-Avivotól Petach-Tikváig terjedő föld egészen zsidó kézben van. Ugyanis a napokban hatósági jóváhagyást nyert egy több mint ezer dunam területű földvásárlás, amelyet a „Geulah“-társaság szerzett a régi Bné-Berák földjén Tel-Avivotól husz pernyi autójárásnnyira. Ez a terület határos egyfelől a Tel-Avivhoz tartozó „Ir-Gannim“ és „Náchláth-Gannim“ földjével, végighúzódik a Petach-Tikvába vezető út mellett két kilométer hosszúságban, másfelől a kolónia földjétől csak egy keskeny földszáv választja el, melynek megvétele folyamatban van.

Ezzel megvan az összeköttetés Tel-Aviv és Petach-Tikva között zsidó földön keresztül. Az újonnan szerzett föld talaja igen alkalmas művelésre és ültetvényekre, néhány száz méternyire van a Jarkon-folyótól, melynek vizét öntözésre használják. Egy művelés alatt lévő részen vannak már mandula- és eukaliptusz-ültetvények. A terület Tel-Aviv felé eső részét megvette a „Bajith venáchlá“-csoport, amelyen lengyelországi zsidók kertvárostognak építeni. Ős Tel-Aviv belső területén megvette a Geulah-társaság az Ali sejk tulajdonát képező területet s ezzel elhárította a zsidó város terjeszkedésének egyik akadályát.

Jaffától délre is növekedett a múlt héten a zsidó birtokállomány. A „Bajith vó Gán“-társaság kétszáz dunamnál több új földet vásárolt s ezzel a társaság már egy ezerötzszáz dunamos terület fölött rendelkezik. Most azzal foglalkozik a társaság, hogy Jaffától délre létesítendő negyedek egy egységes város tervei szerint építsék fel. Tel-Aviv városa hozzáfogott a Rothschild-körut, Achad-Haam és Montefiore-utak meghosszabbításához, amelyek mentén egy új városrész épül. A Jehuda Halévit utcat pedig az Allenby-utól kezdve tizenöt méternyire fogják szélesíteni. Az új negyedbe bevezetik a villanyvilágítást és vízvezeteket is.

Legolcsóbban
fest, tisztít az

UNIO
gőzmosógépek
Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1383

Hamar! Lálbelit babylonon!
Minden cipész tudja!

Lusztig és Nussbächer

cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Eredeti gyári
árak!

Eredeti gyári
árak!

„HELIOS“

kötött-szövött árúgyár lerakata
Cluj, Piața Unirii
(Főter).

7.

Óriási választék kötött és szövött
árúgyárban, harisnyák és keztyűkben!

Sztambulinszky gáláns élete

Meglepő felfedezések slavovikál kastélyában. Zavargások Radomirban és Orhaniában. Mik voltak ezelőtt az új miniszterek

(Szófia, június 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bolgár főváros Sztambulinszky meggyilkolásának hatása alatt áll. A volt miniszterelnök hívei fel vannak lázadva a gyilkosság miatt. A hivatalos kormánykörök ellenben igyekeznek befektetni Sztambulinszky emlékére az egyik kormányparti lap legutóbbi száma részletes leírást közöl arról a házkutatásról, amelyet Sztambulinszky slavovikál lakásán tartottak. A leírásból világosan kitűnik a tendencia, hogy Sztambulinszkyt úgy állítsák be, mint aki visszaélt hatalmával és pozícióját arra használta fel, hogy egyéni jólétét növelje és jövő életét is előre biztosítsa. Az újságíró a következőket írja erről a házkutatásról:

Sztambulinszky hálószobájába lépünk be Gyönyörű, művészi ízléssel berendezett terem olyan gáláns, hogy Pompadour asszony ízlését is kielégítette volna.

Hatalmas falfaragások ágy, bordó baldachin, csipkék és perzsák. A falakon képek. A súlyos tölgyfeszkerényekben a legdrágább és legkülönlegesebb cikkek vannak felhalmozva. Egy ládára való elsőrangú francia illatszerek közöttük párisi pirostók, puderek, krémek. Külön szekrényben női fehérneműk vannak. Selyembluzok és egyéb toalettek, dus csipkével. Dohányzóasztalkán hatalmas doboz különféle szivar.

Egy fiókban husz csomag pornografikus fénykép.

Egy kis fülkében, a hálószoba szomszédságában, egész raktárra való bort, likőrt, csemegeárut fedezünk fel. Bűnjelét Sztambulinszky hallatlanul fényűző életének. Az igazi meglepetés

Az összes faanyagok kiviteli tilalma előtt

Az Iparügyi minisztérium harca a fatormolókkal

(Kolozsvár, június 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A múlt héten az erdélyi gazdasági érdekeltségek tárgyalási hete volt. Az illetékes kormánykörök előtt megjelentek a Malomszövetség és Faegyesület kiküldöttei, hogy Erdély gazdasági életének konszolidációjára nagyfontosságú kérdéseket rendezzék. Az intervenció azonban sem az egyik, sem a másik gazdasági alakulat képviselőinek nem sikerült úgy, ahogyan azt várták. A Malomtulajdonosok javaslatára Sassu miniszter kijelentette, hogy az túlzott követelése miatt nem alkalmas további tárgyalásra és közölte, hogy az árakat közérdekekből ő maga fogja megállapítani.

A Faegyesület reprezentásainak a tárgyalások során a kormány részéről több esetben valósággal elutasító magatartást kellett tapasztalniuk. Közel egy éve, hogy a fakeskedők minden irányban megtették minden lehetőséget a megértés utjának egyengetésére. A kormány és termelők álláspontja között azonban úgy látszik az árakban való közeledés sem hozta meg a kívánt eredményt.

A fontosabb kérdések, amelyek elintézésre és kölcsönös megállapodásra vártak ezek voltak:

1. Az erdővágási, illetve termelési engedélyek megadásának törvényes keretek közé való szorítása;
2. a rossz vámpolitika, nevezetesen túlmagas vámtetelek, vasuti tarifa revíziója és egyes fenekek exporttilalmának feloldása;
3. közintézmények tüzfifaellátásának rendezése.

Az erdővágási és kitermelési ügyben Groza Péter vezetésével tárgyalt az erdélyiek küldöttsége Constantinescu földművelésügyi miniszterrel és Opreanu, az erdészeti hivatal főigazgatójával. A delegáció előadta az érdekeltek súlyos sérelmeit, amelyekkel szemben a miniszter megértést tanúsított, míg Opreanu vezéregazgató nyilatkozatai aggodalmakat kellettek. Constantinescu miniszter közérdekekből az állami, a boltközi és távollevők érdekében dolgozó vállalatok régebben kötött szerződéseit a termelés érdekében revízió alá kívánja venni egy külön erre a célra alakítandó bizottsággal, de a vetelárok megállapításáig a termelés

azonban csak ezután következik. Vaskazettát nyitunk ki. Tartalma:

tíz csomag, egyenként százdarabos svájci ezres, kilenc csomag százdarabos francia ezres, öt csomag ötszáz darab svájci frank, nyolc csomag huszas címletű angol font, tizen-nyolc csomag tízfontos, ötvenhat csomag ötfontos, héteszáz darab tizdolláros és — last but not least — egymillió leva. Ezenkívül a padlóba elásva tízmillió svájci frank értékű egyéb idegen pénz. Most már bizonyos: Sztambulinszky sikkasztott. Mindenki tudja róla, milyen szegény volt amikor hatalomra jutott.

A kormány szócsovéinek vádaskodása nem enyhíti a parasztság izgatottságát.

A zavargások még mindig nem ültek el. Radomirban újabb kirobbant a harc a parasztek és a kormánycsapatok között. Orhania közelében Domjanov volt képviselő szervezett bandát, amelyet azonban ártalmatlanná tettek. A kormány most arra törekszik, hogy minden állami tisztágot, így különösen az egyes városok rendőrfőnöki állását saját embereivel töltsse be.

A lapok közlik az új miniszterek rövid életrajzát. Eszerint a kormány csupa fiatal és tetterős, nagyműveltségű férfiből áll. A miniszterelnök Cankov Sándor, a közgazdasági tudományok külföldön is elismert tanára volt. Ruszav miniszter — nyugalmazott tábornok. Kazaszov — kiváló publicista. Smilov Bojan ügyvéd volt Várnában. Molov Janaki, az új földművelésügyi miniszter tanár volt. Bobosevszky — tekintélyes ügyvéd. Szojancov — a szófiai ügyvédi tanács elnöke. Todorov — kiváló pénzügyi szakember. Kalso, a kultúrminiszter, nyugalmazott tisztt és a cárnak volt adjutánsa. Vulkov hadügyminiszter — nyugalmazott tisztt, ugyancsak adjutánsa a cárnak, a háborúban a keleti hadsereget főnöke.

folytonossága érdekében nagyobb változásokat nem eszközölhet.

Az erdélyiek követelték a február 22-iki rendelettel megállapított magas vámtetelek leszállítását különösen azokra az árukra, amelyek exportja a magas vám következtében és még inkább a felemelt fuvarételek miatt csökkent. A szinte büntetésszerű magas fuvardíjak következtében a határról messzefekvő állomásokról feladott fa vagonja az állomásig tízezer lej költségűbbellett jelent. Az illetékes körök nem adtak helyet azoknak az érveknek sem, amelyek szerint a határszélen kitermelt huszonöt-harmincezer vagon cser és tölgyfát fel kellene oldani az exporttilalom alól.

Komolyabb bonyodalmak állottak elő a főváros számára igényelt tüzfifa ügyében. A Faegyesület huszezer vagon leszállítására vállalkozott Bukarest tüzfifaellátására. A fatormelők ötezer vagon 4800 lej vételárban ajánlottak a városi hivatalok és tisztviselők ellátására, a többi tizenötezer vagon pedig olyan áron, hogy az a mai kilenc-tízezer lejen álló bukaresti tüzfifaárakat leszorítsa. Mint-hogy a Faegyesület a közvetítés kizárásával helyezné el ezt a tüzfifa, kétségtelen, hogy az ár alakulást igen kedvezően befolyásolná. Az iparügyi minisztérium azonban, amely a város tüzfifaellátása ügyében tárgyalt, ezt nem akarta elfogadni és az 5000 vagon 4.400 lejes árban, a többi tizenötezer vagon pedig hat-hétezer lejes árban kívánta. Ez utóbbi mennyiséget közvetítőnek kellene átadni. Mindenki előtt világos, hogy ilyen módon a bukaresti tüzfifa-uzsorát lehetetlen megfektezni. Az egyesület állásfoglalása a harc álláspontja, amit meg kellett tenni azért, mert az iparügyi minisztérium ma már odáig ment, hogy az összes faanyagok exportjának a betiltását és általános favegyelést helyezte kiállításba.

Az ajánlattevő tüzfifaérdekeltség azonban reméli, hogy ebben az ügyben még nem mondták ki az utolsó szót és ezért a Faegyesület két delegátusa Bukarestben maradt, hogy a tárgyalásokat folytassák.

* Újabb rekord. A Diana sósorszesz elérte a jóság és népszerűség rekordját.

Francia niai anti

Bouglé p

(Páris,

tól.) Néhány neves francia a Fundatia érdekes szociológus tünő professzor Párisba és R „Quotidien“

Bouglé cáfolja a külföldi terjesztett hírcímő ismertetés

Román

vargások voltak bántalmazták a való részvétel agitáció miatt függeszteni az mániát elhagy egyetem újból litásának lehet adni a távirat tástügyi miniszter Ugyilatszük, hogy sebb a kormány szomorú.

Román szívesen bolyg metlen impressió alatt ott tartózkodó, nem lyozzák, nem hogy a román hogy kétségbe lyekkel a román mennyire is szenvednek, amelyek eszközök, amely nem szabad egy elnevezésére ig

A román elismerik a nyugalomszót hi demokrácia, a munkások külön fogadtatásra tal közök, amelyek nák? Románia sága, hogy min mania életéből.

Öttagu got állit

Prónay

(Budapesti tőjtől.) Az Ebró kivüli ülése va közepette az egy Az ülésen az ősi Palóczy H fel először szólá lentette lemondá Kádár L majd indokolta Dániel Sá terjeszt elő:

„Mondja gyarok Egyesül hatalommal fe állit.“

A határozat meg. A vitában rinczi Antal és abban, hogy a P Tagjai lettek: P Endre, Hegedűs két póttag.

Az ülés az Magyarok Egyes bözök a vélemény ébredők harci ri semmi jelentőség zott bmbasztokm

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Francia egyetemi tanár a romániai antiszemita mozgalom ellen

Bouglé professzor cikke a diákagitációkról

(Páris, június 18. Az Uj Kelet tudóstól.) Néhány hónappal ezelőtt Charles Bouglé hírneves francia szociológus, a párisi Sorbonne tanára a Fundatia Carol meghívására Bukarestben igen érdekes szociológiai előadásorozatot tartott. A kitűnő professzor utjáról nemrégiben érkezett vissza Párisba és Romániában szerzett tapasztalatairól a „Quotidien” című párisi lap hasábjain számol be.

Bouglé professzor cikkében legelőször is megcáfolja a külföldi sajtóban a román forradalomról terjesztett híreket, majd az antiszemita diákagitáció ismertetésére tér át és ezeket írja:

Romániában kétségkívül igen súlyos diákzavargások voltak. A zsidó diákokat brutális módon bántalmazták és megakadályozták az előadásokba való részvételüket. A folyton fokozódó antiszemita agitáció miatt végül is egy hónapra fel kellett függeszteni az egyetemi előadásokat. Amikor Romániát elhagytam, a közoktatásügyi miniszter az egyetem újbóli megnyitásának és a rend helyreállításának lehetőségén fáradozott. Ha hitelt lehet adni a távirati ügynökségek híreinek, a közoktatásügyi miniszternek le kellett mondania tervéről. Ugylátszik, hogy a diákok antiszemita érzése erősebb a kormány akaratánál. Ez a jelenség igen szomorú.

Román kollégáink — ez érthető is — nem szívesen bolygatják ezt a sebet. Hogy a kellemetlen impressziókat, amelyeket a zavargások ideje alatt ott tartózkodott idegen szerezhettek, ellensúlyozzák, nem szűnnek meg elégszer hangoztatni, hogy a román nép igen toleráns. Távol áll tőlem, hogy kétségbe vonjam azokat a nehézségeket, amelyekkel a román egyetemek küzdenek. De bármennyire is súlyos az egyetemek helyzete, vannak elvek, amelyeket nem szabad megsérteni, vannak eszközök, amelyeket sem használni, sem megtagadni nem szabad egy országban, ha az „modern állam” elnevezésére igényt tart.

A román vezetőférfiak élénken helyeslik és elismerik a nyugati demokráciák szabadságot és egyenlőséget hirdető eszméit. De vajjon a nyugati demokrácia, a népszövetség és a progresszív gondolkodók különböző csoportjainak szemében milyen fogadtatásra találhatnak majd azok a középkori eszközök, amelyeket Romániában a zsidók ellen használtak? Románia leghűbbs barátainak az a kívánsága, hogy minél előbb tűnjék el ez a folt Románia életéből.

Öttagu diktatóri bizottságot állítottak az Ébredők élére

Prónay és Héjjas diktátorok

(Budapest, június 18. Az Uj Kelet tudóstól.) Az Ébredő Magyarok Egyesületének rendkívüli ülése vasárnap folyt le óriási érdeklődés közepette az egyesület Sörház-utcai tanástermében. Az ülésen az összes ébredővezérek megjelentek.

Palóczy Horváth Ádám, az eddigi elnök állt fel először szólásra és a vezetőség nevében bejelentette lemondását.

Kádár Lehel ismertette a lemondás okait, majd indokolta a rendszerváltozás szükségességét. Dániel Sándor ezután határozati javaslatot terjeszt elő:

„Mondja ki az ülés, hogy az Ébredő Magyarok Egyesületének élére öttagu diktatórikus hatalommal felruházott végrehajtó bizottságot állít.”

A határozati javaslat felett nagy vita indult meg. A vitában résztvettek Lendvay hírlapíró, Lőrinczi Antal és még sokan. Végül megegyeztek abban, hogy a diktatórikus bizottságot kinevezik. Tagjai lettek: Prónay Pál, Héjjas Iván, Sármezgyes Endre, Hegedűs György, Herkeely Tibor. És még két póttag.

Az ülés az éjjeli órákig tartott. Az Ébredő Magyarok Egyesületének irányváltásáról különbözőképpen a vélemények. Egyesek komolyan veszik az ébredők harci riadóit, politikai körökben azonban semmi jelentőséget nem tulajdonítanak az elhangzott bombasztoknak.

A nemzeti párt nem helyezkedik az osztályharc alapjára

(Temesvár, június 18. Az Uj Kelet tudóstól.) Tegnap a nemzeti párt erdélyi szervezetei Herkules-fürdőn kongresszusra gyűltek egybe, amelynek főtárgya a parasztpárttal való fúzió kérdésének megvitatása volt. A kongresszuson Goldis László elnököt, mivel Maniu Gyula egyidejűleg a nemzeti pártnak Calarasban rendezett népgyűlésén vett részt.

Délután három órakor nyitotta meg a kongresszust Goldis és rámutatott arra, hogy a jelenlegi kormány az ország legnagyobb átká. A liberális párt igéretéből semmit sem váltott be.

Elkerülhetetlen a kormányváltás. Minden alkotmányos országban koalíciós kormány van uralkodni, mert a háború és az azt követő idők bebizonyították az együttműködés szükségességét. A nemzeti párt felajánlja az együttműködést minden politikai pártnak. Pártunk uralomrajtása történelmi szükségszerűség és éppen ezért fel kell világosítanunk a közvéleményt politikai céljainkról.

Azzal vádoltak bennünket, hogy regionalisták

vagyunk, ma az a vád, hogy republikánusok vagyunk.

Tiltakozunk az antiszemita vádja ellen. Ha a nemzeti párt nem vett részt a koronázáson, nem a korona ellen, hanem a kormány ellen tiltakozott, amely kompromittálja az országot bel- és külföldön egyaránt. Regionalisták sem voltunk, csak kötelességünknek tartottuk Erdély és Bánát elhanyagolt érdekeit megvédeni a kormánnyal szemben.

Kellő időben a mi pártunk is porondra lép. Pártunkat körülbelül száz éve nevezik nemzeti pártnak. A mi koncepciónk nemzeti koncepció. Egységes és osztatlan román nemzetet akarunk. Demokraták vagyunk, de demokráciánk valódi néparalmat jelent.

A nemzeti- és parasztpárt között — folytatta Goldis — mindig teljes volt a harmónia. Felvagyok hatalmazva kijelenteni, hogy semmisen állja útját a fúzióknak, ha ez a nemzeti párt eszméinek jegyében megy végbe. De ki kell jelentenem azt is, hogy a nemzeti párt nem állhat egyetlen osztály szolgálatában.

Ma kezdik meg a Maderspach-ügy tárgyalását

Hogyan játszódott le a petrozsényi kastély véres tragédiája. A nagyszobeni hadbíróóság tárgyalja le az összeesküvési pört

(Kolozsvár, június 18. Az Uj Kelet tudóstól.) Ma délelőtt kezd meg a nagyszobeni VII. hadtest hadbíróósága a tárgyalást a petrozsényi Maderspach-család összeesküvési pörében. Több mint két évvel ezelőtt, 1921. májusában az egész országban óriási szenzációt keltett az a nagy kémkedési pör, amelyben Erdély sok városából előkelő személyiségek szerepeltek. Kolozsváron akkor tartóztatták le Költő Gábor nyugalmazott táblabíró és társait, akik fölött a hatodik hadtest kolozsvári hadbíróósága még tavaly mondott ítéletet és szereplőit közül sokan még most is várják kicseréltetésüket a jilavai fogházban.

Ebben a kiterjedt összeesküvési pörben jelentékeny része volt a petrozsényi Maderspach-családnak, amely irányító szerepet játszott a kémkedési ügyben. A gyanúsítottak letartóztatására a kolozsvári sziguranca csendőrkülönítményt küldött Mundruc Aurél vezetésével Petrozsényba. A főfelügyelőség parancsára le kellett volna tartóztatniok a Maderspach-család két fejét, Maderspachék régi nemesi család sarjai s nagy földbirtokok volt Petrozsényban. Az uradalom tulajdonosai Maderspach János és Maderspach Viktor voltak, mindketten az osztrák-magyar hadsereg volt tisztjei, akik özvegy anyjukkal egyedül laktak a kastélyban. Az elfogatás idején, május hetedikén, vendégük volt Dravuc Antal mérnök, a két Maderspach barátja.

Mundruc detektív egy másik társával jelent meg a kastélyban, ahol magyar néven mutatkozott be és felajánlotta szolgálatait. Maderspachék, amikor látták, hogy az idegen teljesen tájékozott a szervezkedésben, hosszabb beszélgetésbe bocsátkoztak a detektívvél és selyosabbnál selyosabb terhelő kijelentéseket tettek. Végül megbízták Mundrucot, juttasson el néhány levelet a magyar katonai hatóságokhoz. Maderspachék azonnal írászatlanhoz ültek és a lepecsételt leveleket átadták a detektívnek. Mundruc ekkor leplezte magát és kijelentette, hogy a két Maderspach-testvért letartóztatja.

A váratlan fordulatra izgalmas jelenet következett. Maderspach Viktor pár pillanatnyi kínos meglepetés után felismerte a helyzet komolyságát. Revolvért rántott és Mundruc detektív-társára célzott, aki véresen zuhant le. Ezután a két testvér Dravuc mérnök segítségével rávetette magát Mundrucra. Életrehálásra menő harc keletkezett a detektív és támadói ellen. A nagyerejű Mundrucnak sikerült egy pillanatra kiszabadítani az egyik kezét és pisztolyával Maderspach Jánosra lött. A golyó Maderspach derekába hatolt és így ő is harcképtelen lett.

Maderspach Viktor és a mérnök ezután még nagyobb kétségbeeséssel igyekeztek ártalmatlanná tenni a detektívet, akit a tulerővel való megfeszített küzdelem kimerített. Ezt

felhasználta Maderspach Viktor. Odafutott az egyik pohárszékéhez, ahonnan fecskendővel vett le s a mérges folyadékba mártott műszerrel sikerült megkarcolnia a detektív bőrét. A mérge behatolt az erekbe, Mundruc lába pillanatok alatt megszinesedett, azután elvesztette az eszméletét.

Maderspachék attól való félelmükben, hogy a csendőrök behatolnak a kastélyba, kirohantak és különböző irányban elmenekültek. A csendőrök, akik a lövések zajára siettek csak elő, a kisérletükben levő detektívekkel már üresen találták az ebédőt. Az eszméletlen Mundrucot kórházba vitették, azután hozzákezdtek a szökevények felkutatásához. Az uradalmi erdő eredménytelen átkutatása után körülfozták a szomszédos Ehrenberg-féle gazdaságot, ahol a kastély egyik melléképületében meg is találták a megsebesült Maderspach Jánost, akit behoztak Kolozsvárra s amint felgyógyult, a nagyszobeni katonai fogházba került. Vele együtt elfogtak még Petrozsényban tizenhét embert és egyet Tordán. Maderspach Viktor és Dravuc mérnök elmenekült.

A súlyosan megsebesült Mundruc detektívet csak nehezen tudták eszméletre téríteni. Hónapokig nyomta az ágyat, de az orvosok nem tudták megmenteni. Tavaly meghalt és vele a szenzációs pör legfontosabb koronatanuja hiányzik és sok terhelő adat semmisült meg. Emiatt a ma kezdődő tárgyalás hosszúra fog nyulni, hogy a bizonyítékokat kiegészíthessék a hadbíróóság.

— Nem oszlatják fel a színészegyesületet. Az erdélyi és bánági színészek Kolozsváron tartott országos nagygyűlése küldöttséget menesztett Bukarestbe Banu kultuszminiszterhez. Átnyújtott memorandumukban világosan lefektették a színészek álláspontját. A küldöttségben, amelyet Zima Tibor aradi képviselő vezetett, Lengyel Vilmos, Szendrey Mihály, Sümegi Ödön, Harsányi Miklós, Sipos Zsigmond és Békeffy Lajos színészek vettek részt. A kiküldött színészek egyike, Sümegi Ödön vasárnap délután visszaérkezett Kolozsvárra és a színészek utjáról kijelentette, hogy a minisztériumban az általános szimpátia teljesen a színészek és a Színészegyesület felé fordult és minden remény megvan arra, hogy az ügy közmegelegedésre fog elintéződni.

Karamellák (tej-, kávé- és csokoládés ízben) magorkezesek. Kérlek mindenütt Minőségük a legkiválóbb!

Vaskazettát
rabos svájci
bos francia
vájci frank,
ol font, tizen-
at csomag öt-
last but not
al a padlóba
ü egyéb idegen
sztambulinszky
milyen sze-
ott.
laskodása nem
em ültek el.
e a parasztok
rhania közelében
t bandát, ame-
k. A kormány
n állami tisztá-
sok rendőrfőnöki
terek rövid élet-
a fiatal és tett-
A miniszterel-
égi tudományok
Ruszáv minisz-
Kazaszov — ki-
nyvél volt Várná-
velésügyi minisz-
tekintélyes ügy-
édi tanács elnöke.
ember. Kalfo, a
tiszti és a cárnak
miniszter — nyu-
vánsa a cárnak, a
néke.
ia előtt
változásokat nem
február 22-iki ren-
ntételek leszállí-
ra, amelyek ex-
en és még inkább
sökkent. A szinte
következtében a
l feladott fa va-
ltségtöbbletet je-
ak helyet azok-
szerint a határ-
cezer vagon cser-
exporttilalom alól.
állottak elő a fő-
gyében. A Faegye-
ra vállalkozott Bu-
alók ötezer vagon
a városi hivatalok
i tizenötezer vagon
mai kilenc-tízezer
leszorítása. Mint-
és kizárásával he-
elen, hogy az ár-
yásolná. Az ipar-
nely a város túzifa-
nem akarta elfo-
lejes árban, a többi
étezer lejes árban
et közvetítőnek kel-
világos, hogy ilyen
tát lehetetlen meg-
alása a harc állás-
azért, mert az ipar-
lág ment, hogy az
ak a betiltását és
ttilátásba.
ekeltség azonban re-
ég nem mondták ki
esület két delegátusa
rgyalásokat folytatás.
na sósorszesz elérté
át.
bban Cluj

A vasárnapi sport eredményel

Az atlétikai verseny eredményel. A Haggibbor-Törekvés-mérkőzés 0:0.

(Kolozsvar, június 18. Az Uj Kelet tudóstól.) A kedvezőtlen időjárás és a legjobb vidéki atléták távolmaradása a vasárnapi atlétikai versenyben nem hozta meg azt a sikert, melyre a rendező egyesület joggal számított. Az elért gyenge eredményekhez mindenesetre hozzájárult az erős ellenszél. Az eredmények különben a következők:

Az atlétikai verseny eredményel

200 m. síkfutás. 1. Platz (Törekvés), idő 24.2 mp., 2. Donogán (KAC), 3. Corcan (U).
Súlydobás. 1. Caba (U) 11 m. 47 cm., 2. Dávid (KAC) 10.24 m., 3. Stief (KAC) 10.12 méter.

800 m. síkfutás. 1. Botis (U) 20.7 mp., 2. Kádár (Camp), 3. Hansel (Camp).

Távolugrás. 1. Nemes (U) 602 cm., 2. Caba (U) 569 cm., 3. Kávássy (Szatmári Törekvés) 550 centiméter.

Diszkoszvetés. 1. Spolarich (Vulcan) 34 m. 86 cm., 2. Caba (U) 33.27 cm., 3. Dr. Corcan 31 m. 24 cm.

1500 m. síkfutás. 1. Sárdy (Camp) 5 p. 0.9 mp., 2. Ratzek (Camp), 3. Beke (KKASE).

Magasugrás. 1. Donogán (KAC) 173 cm. (20 cm. előny.) 2. Russu (U) 168 cm. (sert.)

400 méteres síkfutás. 1. Nemes (U) 55.4 mp., 2. Kormos (KAC), 3. Kádár (Camp).

Rudugrás. 1. Pavel (U) 320 cm. (30 cm. előny.) 2. Füzessy (KAC) 310 cm. (35 cm. előny.) 3. Vajna (KAC) 307 cm.

400 méteres síkfutás. 1. Nemes (U) 1 p. 3 mp., 2. Platz (Törekvés), 3. Beke (KKASE).

500 méteres síkfutás. 1. Cioban (Camp) 17 p. 01.8 mp. (országos rekord.) 2. Márton (Vulcan.) 3. Dr. Belu (U). Belu dr. veresége meglepetés.

800+400+200+200 staféta. 1. KAC (Balogh, Kormos, Welser, Donogán.) 2. Universitatea.

Pontversenyben 1. Universitatea 27 pont. 2. KAC 16 pont. 3. Camp 13 pont. 4. Vulcan 5 pont. 5. Nagyv. Törekvés 5 pont. 6. Unirea 2 pont. 7. KKASE 2 pont.

Haggibbor-Törekvés 0:0.

Az atlétikai verseny után találkozott Kolozsvar és Nagyvárad bajnokcsapata barátságos mérkőzés keretében. A sok durva bajnoki mérkőzés után jólesett a két csapat magas színvonalu, nívós mérkőzését látni. Bár a mérkőzésen egyetlen gólt sem rugtak, a közönség mégis kielégülten távozott a pályáról. Gyönyörű kombinációk, izgalmas jelenetek tettek változatossá a játékot, mely mindenképpen a tavaszi szezon legszebb mérkőzése volt. Különösen a Haggibbor csatársora volt elemében, mely ha csak egy kis szerencsével operált volna, számszerű eredményt érhetett volna el. Sugar kevés dolgát jól végezte, a Pollák-Lázárovits hátvédpár feladatát kitűnően látta el. Különösen Pollák imponált. A fedezetsorban Jakobi vált ki nagyszerű játékával. Ma Románia legjobb fedezet-játékosa. Mintaszerű helyezkedése, labdaosztogatása, fejjátéka a mezőny messze kimagaslóan legjobb emberévé tette. Braun a mérkőzés elején megsérült, de így is megfelelt. Gombos állandóan fejlődik, mahoinap a legjobbak közt lesz.

A csatársor nagy érdeme az önzetlenség, bár ezt néha túlzásba viszi. Mózesnek ugyilátszik a szélső posztja a legmegfelelőbb. Ankrant nagy technikájú játékos, könnyű testsúlyával azonban közelküzdelmekben gyakran alólmrad. Bornstein nagyszerűen irányította a csatársort s a második félidőben két biztos gólnak látszó lövését Ströck hihetetlen bravurral védte. Kár, hogy a hangulat embere, különben a legveszélyesebb csatár volna. Reményi főérdeme az agilitás, kár, hogy szélsőjét gyakran elhanyagolja. Rosenberg volt a csatársor legjobb embere, lefutásai, beadásai állandó veszélyt jelentettek az ellenfél kapujára. A váradai csapat legjobb embere Ströck kapus volt, két-három biztos góltól mentette meg csapatát.

A Bartha-Székely hátvédpár óriási munkát végzett. Különösen Székely bámulatosan biztos labdakezelése és felszabadító rugásai tetszetek. A fedezetsorban csak Raduciner vált ki, a másik kettő szürke játékos. A csatársorban a válogatott Ströck jelentett veszélyt, Zsiga nem tud, Grünbaum agilis,

mag a Róth-Osomag balszárny jól játszik össze, de nem tudnak löni. Az első félidőben élénk iraman változatos játék, a Törekvés kapuja gyakran van veszélyben, de a kitűnő közvetlen védelem jól látja el feladatát.

A második félidő állandó Haggibbor-támadásokkal telik el, melyeket ritkán szakít meg egy-egy Törekvés-lefutás. A 43-ik percben Mózesnek biztos gólnak látszó lövését Ströck csodásan menti és ezzel a mérkőzés véget is ér. Nagy Lajos szöve, bíró mindkét fél meglegedésére kitűnően vezette a mérkőzést.

Vidéki eredmények. Temesvár. TAC—Egyetértés 2:0, Unirea—S. C. Jugoslavia 4:0. Arad. S. O. Jugoslavia—Gloria-CFR 3:1. A mérkőzés szombaton folyt le. Zsilvölgy válogatott—Arad válogatott 1:0.

„A Ruhr-megszállás az utóbbi évtizedek legrettentőbb kudarcá”

A bevonulás előtt egy hét többet hozott a jóvátételből, mint a megszállás három hónapja. John Simon nagy beszéde Londonban. Németországban proletárszázadok felállítását követelik. Százhatvanketten bizalmatlanságot szavaztak Poincarénak

(London, június 18. Az Uj Kelet tudóstól.) A német jóvátétel ügyében kiéleződött angol-francia ellentét a tegnapi napon tovább élesedett. Ezúttal az angol liberálisok vezére, John Simon szállott szembe. torowidgei beszédeben Poincaré politikájával. Leszögezte, hogy a Ruhr-megszállás az utóbbi évtizedek legrettentőbb politikai kudarcának bizonyult.

A franciák a bevonulás előtt egy hét alatt többet hajtottak be a jóvátételből, mint a megszállás eddigi három hónapja alatt. John Simon azt a figyelmeztést küldi Poincarénak, fogadja el az új német ajánlatot nehogy a Ruhr-megszállásból országos katasztrófa származzék Franciaországra. Az egyetlen józan megoldás a liberális párt vezére szerint, ha Németországot ismét talpraállítják, hogy önmaga téríthesse meg a háboru alatt okozott károkat.

John Simonnal egyidőben Baldwin is nagy beszédet mondott Oxfordban. Kijelentette, hogy a civilizáció a pusztulás felé halad.

A világot újból fel kell építeni, ez a feladat pedig Nagybritanniára vár. De annak az em-

A mai valutapiac

Gyengül a lej. Szilárdulnak a nyugati devizák. Zuhan a német márka és a magyar korona. Esik a francia frank

(Kolozsvar, június 18. Az Uj Kelet tudóstól.) A lej Zürichben gyengülő irányzatot mutat. Mig a legutóbbi zárlatnál 285-tel jegyezték, a mai nyitáznál 280-ra esett. A mai zárlatnál újabb öt pontot veszített az árfolyamából, 275-tel jegyezték. A zürichi gyengülésével szemben Párisban 8-ra javult. A lej gyengülése magával hozta a nyugati devizák szilárdulását. A font sterling 935-re, a svájci frank 3620-ra emelkedett. A lej gyengülése következtében a nyugati devizák iránt a kereslet megnövekedett. Különösen a newyorki és a zürichi kifizetést keresték. A német márka zuhanása ma tovább tartott. A szombati zárlatnál Zürichben 49 volt, a mai nyitáznál 46-ra esett. A zárlatnál újabb hat pontot veszített értékéből, 40-nel jegyezték. A belföldi pénzüpiacra a 40-es zürichi zárlat hírére óriási márkátételeket dobtak a pénzüpiacra. Kereslet nem volt. A berlini tőzsdén nagy értékelkedések vannak. A dollár tizezres ugrásokkal 148.000 márkára, a font sterling 682.500 márkára emelkedett. A magyar korona, habár Zürichben változatlanul 7-tel jegyzik, belföldön tovább esett. Nagy tételeket dobnak a piacra, ami az árfolyamát rohamosan alányomja. Forgalom — mivelhogy további esést várnak — alig volt.

Irányzat: Lejben gyengülés, márkában és magyar koronában zuhanás.

Június 18-án 100 lejért fizettek Kolozsvar: 4500—5000 magyar koronát, 34800—35200 osztrák koronát, 7.84—7.85 francia frankot, 2.74—2.75 svájci frankot, 0.48¹/₂—0.49 dollárt,

Nagyvárad. NAC—Kinizai 2:2 (0:0). Elkeseredett izgalmas küzdelem.

Brassó. CFR—Brasovia 0:0, durva játék.

Marosvásárhely. AMTE—MTE 1:1, az eredmény meglepetés.

Szamosujvár. Unio—Spárta 3:1.

Külföldi mérkőzések. Budapesten az MTK—UTE mérkőzés a magyar kupáért folyik. A mérkőzés az MTK 4:1 aránya hatalmas győzelmével végződött.

FTC—Törekvés 3:2.

Az NSC bajnoki uszóversenyén két új rekordot állítottak fel. 200 m. gyorsúszás. 1. Eperjessy (MAFC) két perc 25.6 másodperc (országos rekord). 100 méteres hátúszás. 1. Bartha (NSC) egy perc 16.2 másodperc (országos rekord).

bernek, aki ezt a munkát kezébe veszi, egy Pitt bátorságára és egy Lincoln hitére van szüksége. Baldwin reméli, hogy minden angol közre fog működni a világ újraépítésében.

A francia politikát szombaton nemcsak kívülről döngették, súlyos megpróbáltatáson ment át bent a párisi kamarában is, ahol Poincaré bizalmat szavaztatott magának. A bizalom, mint kiderült, nem volt teljes.

Százhatvanketten szavaztak a miniszterelnök ellen.

Sokan tartózkodtak a szavazástól, közöttük a radikálisok egy jelentékeny csoportja. Poincaré ellenségei impozánsan nyilvánították ki ezen az ülésen akarataikat.

Németországban a drágaság újból emelkedik. Több városban nagy tüntetések voltak. Berlinben többszáz ezer főnyi tömeg vonult fel.

Brandenburgban proklamálták az ostromállapotot.

Itt az egész város sztrájkol. A sztrájkolók azt követelik, állítsanak fel proletárszázadokat. A Hauptstrassén az egyik munkásvezért éppen akkor lötték le, amikor erről szónokolt. A városba nagyszámu katonaság érkezett a rend helyreállítására.

10.79—10.80 olasz lírát, 66200—66500 német márkát.

Valutapiac június 18-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1175, London 932, Newyork 203, Róma 935, Zürich 3640, Prága 602, Bécs 28.25, Budapest 3.00, Berlin 21.

Bukarest. Valuták: Márka 30—32, léva 200—204, török lira 120—125, font sterling 925—930, francia frank 1310—1315, svájci frank 36—36¹/₂, lira 925—935, drachma 480—500, dinár 200—220, dollár 202—203, Napoleon 700—710, osztrák kor. 29—30, magyar korona 310—320, cseh korona 595—600, lengyel márka 30—35.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 46—40, Newyork 556³/₄—556³/₄, London 2569—2568, Páris 3500—3470, Milano 2555—2540, Prága 1668—1669, Budapest 7.00—7.00, Belgrad 605—610, Bukarest 280—275, Varsó 50—50, Bécs 78¹/₂—78¹/₂, Bécs lebélyegzett —.

Berlin. Nyitás: Róma 6440, London 646000, Newyork 14000, Páris 8822, Zürich 25100, Prága 4195 00, Bécs —, Budapest —.

Berlin. Zárlat: Róma 6800, London 482500, Newyork 148000, Páris 9260, Zürich 26600, Bécs 20850, Prága 44¹/₂, Budapest 1600.

Páris. Nyitás: London 7380, Newyork 1600, Berlin 12, Róma 7310, Prága 4800, Bukarest 800, Zürich 286³/₄.

Párisi zárlat: Lej 8.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 2871—2941, lej 37¹/₂—40, font sterling 33785—34800, márka 655—700, olasz lira 314—326, francia frank 545—580, székely 219.50—222.50, svájci frank 1315¹/₂—1320, osztrák korona 830—1090, dinár 8000—8250, dollár 7325—7500, lengyel márka 600—640.

— Bródy Sándorról jelentik: Bródy Sándor néhány nap óta súlyos beteg. Utóbbi heteket Balmazújvárosban lepte szívbántalmak lepte súlyosbodott, szanatórium orvosának kijelentése szerint állapotja aggodalmas.

— Károlyi Mihály: Károlyi Mihály vétele tárgyalása a német hat délután a kincstárnak ismertette a Döbörözt, majd rátört a részletesen ismertett előtti szerepléséről. Néhány nap óta hangzó urolomra jutott, máris ami a közelben volt benne köztött újabb szavazatok. A fejeverlettelre, a közönség pedig utalt és Nyékhegyi ezrek között folytatták.

— Rendezik: Hónapok óta várják nyugdíjait, hogy elegendő legyen az életpénzesítésük az üzemelési vezérigazgató kezde a nyugdíjait általában nem kapják helyzet orvoslásár. Memorandumot tesztelték. Ebben a júniusban és a CFR. tisztviselők ezentúl ják meg illetménytől nyugdíjazott részort fizesse. A várják a miniszterelnök munkája. A munkaadó helyi zsidó „Herzl” önképzőkör zsidó kultúra ápolására és fejlesztésére. A zsidó ösztönös estélyt rendezték. A kultúra hetenként tartja szabásu kirándulást céllal.

— A nyom: Az Erdélyi és Bánát 24-én délelőtt 10 óráig kistermében közgyűlési megnyitón a papirus behozatali nyomtatványok beérkezését sajtópeldányok ügyi törvények díjak rendezése után 3 órákor a városi helyiségében (Jókai utca) megkezdte tárgyalását. Budapesten a Tisza-peri tárgyalás valószínűleg nem fog menni. Az ülés megkezdte. Fényes László az elnöknek arra nyitott ki, hogy a Tisza-per vizsgálatát egyház kiközösíteték tartják.

— Csökken: Ausztriában. Ausztriában a németek száma kilencezre csökkent.

Az Uj Kelet az egyetlen napilapja.

Az Uj Kelet cikkeinek jelölésével engedélyezett.

Előfizetési árak: Egy évre 320 lej. Felelős szerkesztő: Ma-

— Bródy Sándor

pestről jelentik: Bródy Sándor néhány nap óta súlyos beteg. Utóbbi heteket Balmazújvárosban lepte szívbántalmak lepte súlyosbodott, szanatórium orvosának kijelentése szerint állapotja aggodalmas.

— Károlyi Mihály

vik: Károlyi Mihály vétele tárgyalása a német hat délután a kincstárnak ismertette a Döbörözt, majd rátört a részletesen ismertett előtti szerepléséről. Néhány nap óta hangzó urolomra jutott, máris ami a közelben volt benne köztött újabb szavazatok. A fejeverlettelre, a közönség pedig utalt és Nyékhegyi ezrek között folytatták.

— Rendezik

Hónapok óta várják nyugdíjait, hogy elegendő legyen az életpénzesítésük az üzemelési vezérigazgató kezde a nyugdíjait általában nem kapják helyzet orvoslásár. Memorandumot tesztelték. Ebben a júniusban és a CFR. tisztviselők ezentúl ják meg illetménytől nyugdíjazott részort fizesse. A várják a miniszterelnök munkája. A munkaadó helyi zsidó „Herzl” önképzőkör zsidó kultúra ápolására és fejlesztésére. A zsidó ösztönös estélyt rendezték. A kultúra hetenként tartja szabásu kirándulást céllal.

— A nyom

Az Erdélyi és Bánát 24-én délelőtt 10 óráig kistermében közgyűlési megnyitón a papirus behozatali nyomtatványok beérkezését sajtópeldányok ügyi törvények díjak rendezése után 3 órákor a városi helyiségében (Jókai utca) megkezdte tárgyalását. Budapesten a Tisza-peri tárgyalás valószínűleg nem fog menni. Az ülés megkezdte. Fényes László az elnöknek arra nyitott ki, hogy a Tisza-per vizsgálatát egyház kiközösíteték tartják.

— Csökken

Ausztriában. Ausztriában a németek száma kilencezre csökkent.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek atányomását csak a ferrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 le felévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marlon Ernő dr.

— **Bródy Sándor súlyos beteg.** Budapestről jelentik: Bródy Sándor, a jözeví író néhány nap óta súlyos beteg. Bródy a legutóbbi heteket Balatonfüreden töltötte, ahol szívbántalmak lepték meg. Minthogy állapota súlyosbodott, szanatóriumba szállították. Kezelőorvosának kijelentése szerint Bródy Sándor állapota aggodalomra ad okot.

— **Károlyi Mihály pere.** Budapestről jelentik: Károlyi Mihály perében, amelynek újrafelvételi tárgyalása a napokban kezdődött meg, szombat délután a kincstár jogú képviselője részletesen ismertette a Diaz-féle fegyverszüneti szerződést, majd rátért a belgrádi szerződésre is. Ezután részletesen ismertette Károlyinak a forradalom előtti szereplését. Nagy Vince védőügyvéd ezzel szemben azt hangoztatta, hogy amikor Károlyi uradalomra jutott, már csak azt lehetett megmenteni, ami a közelben volt. Károlyi csak kényszerhelyzetben kötött újabb szerződést a francia tábornokkal. A fegyverletételre, a hadsereg felbomlására vonatkozólag pedig utalt Borovics tábornagy jelentéseire és Nyékhegyi ezredes könyvére. A tárgyalást hétfőn folytatják.

— **Rendezik a vasutasok nyugdíjgyűjtését.** Hónapok óta várják már a CFR. kifizetésű nyugdíjasai, hogy ügyüket rendezzék. Április elsején ugyanis a kormány a vasutasfizetések folyósítását az üzletvezetőség hatásköréből a pénzügyi vezérigazgatóságba utalta át. Attól kezdve a nyugdíjasok rendetlenül, vagy egyáltalán nem kaptak fizetést. A tarthatatlan helyzet orvoslására az üzletvezetőség részletes memorandumot terjesztett föl a vezérigazgatósághoz. Ebben javasolja, hogy a magyar érdekek és a CFR. által később nyugdíjazott tisztviselők ezentúl is az üzletvezetőségnek kapják meg illetményeiket, az 1922 április elsejétől nyugdíjazott vasutasokat pedig a pénzügyi részort fizesse. A memorandumra a napokban várják a minisztérium döntését.

— **A székelyudvarhelyi zsidó ifjuság munkája.** A múlt év decemberében Székelyudvarhely zsidó ifjusága megalakította a „Herzl“ önképzőkört, amelynek programjával a zsidó kultúra ápolását és terjesztését, a zsidó összetartás kifejlesztését tűzte ki. Télen három műsoros estélyt rendezett, amelynek bevételeit zsidó szépirodalmi könyvtár alapítására fordították. A kulturregészlet, amely átlag kéthetenként tartja összejöveteleit, most nagyszabású kirándulást tervez zsidó tanulmányi céllal.

— **A nyomdaipari szövetség közgyűlése.** Az Erdélyi és Bánati Nyomdaipari Szövetség június 24-én délelőtt 10 órakor a kolozsvári városháza kistermében közgyűlést tart. A gyűlés tárgya az elnöki megnyitón és titkári jelentésen kívül a papiros behozatali vámjának mérséklése, a késznyomatványok behozatali díjának emelése, a kötelező sajtópéldányok revíziója, állásfoglalás a munkügyi törvény kérdésében és a munkásbiztosítási díjak rendezése. A gyűlést megelőzően 23-án délután 3 órakor a választmány a szövetség hivatalos helyiségében (Jókai-utca 2.) ülést tart.

— **Megkezdtek a Tisza-per újrafelvételi tárgyalását.** Budapestről jelentik: Hétfőn megkezdtek a Tisza-per újrafelvételi tárgyalását a táblán. A tárgyalás valószínűleg több hetet fog igénybevenni. Az ülés megnyitása után érdekes eset történt. Fényes László személyi adatait diktálta be. Az elnöknek arra a kérdésre, milyen vallású, Fényes kijelentette, reformátusnak született, de a Tisza-per vizsgálati fogsága alatt a református egyház kiközösítette. A tárgyalást kedden folytatják.

— **Csökkent a munkanélküliek száma Ausztriában.** Bécsből jelentik: A munkanélküliek száma százhuszonkétezerrel százalékosan csökkent. További javulás várható.

— **Felemelték CFR. pályamunkásainak a fizetését.** Hosszu János kolozsvári üzletvezető ma inspekciós körútra indul Szatmárra és Máramarosszigetre. Az üzletvezető még a múlt héten kezdte meg a kolozsvár—máramarosszigeti vonal forgalmának és vontatási viszonyainak ellenőrzését, de Valeanu közlekedésügyi államtitkár Kolozsvárra érkezése miatt meg kellett szakítani körútját. Elutazása előtt Hosszu üzletvezető több aktuális vasúti ügyről nyilatkozott az Uj Kelet munkatársának. Többek között elmondotta, hogy a pályafentartó munkások napi bérért 30—45 lejre emelték fel és ezzel az eddigi létszám lejes fizetés körülbelül 1200 lejre javult. A napidíjas tisztviselők illetményeit a CFR. nem emelte fel.

— **Kifosztottak két kolozsvári vendéglőt.** Nagy Miklós kolozsvári lakos ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy a főtéri Gambrinus-étterem egész evőeszköz-készletét ellopták. A vendéglős kára hatvan ezer lej. Rövid nyomozás után a detektívek előállították az étterem egyik cselédjét és Gálfi János szolgát. Kihallgatásakor a cseléd beismerte, hogy az elloptott evőeszközöket hazavitte az anyjának, Gálfi pedig eladta. Mindkettőjüket letartóztatták. Hasonló feljelentést tett a Demokrácia-vendéglő tulajdonosa ismeretlen tettesek ellen, akik az étteremből huszonezer lej értékű evőeszközöket vittek el. A rendőrség azt hiszi, hogy a két lopás között összefüggés van és ugyanazok követték el. A nyomozást szűzben folytatják.

— **Husmérgezés, vagy szívszélhűdés.** Tegnap este Tompos Antal ötvenhétéves iparos, Feleki-ut 42. alatti lakos a Honvéd-utcai Weipert-féle vendéglőben vacsorázott. Otthon rosszul lett és ágyának esett. Hozzáátartozóinak említtette, vacsora közben úgy tetszett neki, hogy a húsnak furcsa íze van. Tompos ma reggelre meghalt. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását, annak megállapítására, hogy Tompos husmérgezésben halt meg, vagy pedig szívszélhűdés érte.

— **Hajóösszeütközés két halottal.** Hamburgból jelentik: A Kaiser nevű luxusgőzös Hamburgból Helgolandba menet összeütközött az Angliából jövő Belbro széngőzössel. Két utas meghalt, négyen súlyosan megsebesültek. Mindkét hajó súlyosan megsérült és visszament állomáshelyére.

— **Száznegyvenmilliót sikkasztott egy budapesti orvostanhallgató.** Budapestről jelentik: Kopinics Jenő orvostanhallgató, aki évek óta valutázásból él, szombaton száznegyvenmillió koronát sikkasztott a Magyar Általános Hitelbanktól és utána autóra szentesre szökött. Az első nyomokat üldözésére Pécsi Kálmán sóffőr vallomása adta. A sóffőr elmondta, hogy amidőn Kopinics megszőkött, elindulásakor megparancsolta, hogy a legnagyobb sebességgel hajtson, mert nagybátyjával rendkívül fontos ügyben még szombat délután találkozni kell. Mielőtt a fővárost elhagyták, egy Rózsa-utcai ház előtt megállottak, ahol a sóffőrnek ki kellett hívnia Papp Mátyásné, egy tisztviselő fiatal feleségét. Kopinics és az asszony egy Gyarmat-utcai vendéglőbe mentek, ahol megebedeltek. Délután félnyolc Pappné letették és elindultak Szolnokra, ahol Kopinics a nagybátyját kereste, de nem találván otthon, továbbmentek Békéscsabára és onnan Gyulára, ahová késő este érkeztek meg. Gyulán egy malmot kerestek és egy rendőrtől kérdezték meg, hogy a malom hol van. A rendőrt utbaigazítása után Kopinics, aki dr. Balásznak nevezte magát, kifizetett az autóról ötszáz ezer koronát, majd gyalog elindult és eltűnt a sötétben. A sóffőr vallomása után a rendőrség Papp Mátyásné hamar megtalálta, aki kijelentette, hogy jó ismerőse Kopinicsnak, aki bucsuzni volt nála. Pénzt nem adott neki, de azt mondotta, hogy nemsokára Bécsből irni fog. Szombaton délelőtt előállították Kopinics Irént, a sikkasztó hűgát is, akit őrizetbe vettek. Valószínűnek tartják, hogy Kopinics Romániába szökött.

— **Palesztina futballbajnoksága.** Tel-Avivból jelentik: Tizenegy sportklub versenyzett Tel-Aviv város aranyserlegéért. Az utolsó mérkőzés, amely Haifa és Nész-Ciona csapatai közt folyt le, Nész-Ciona csapata győzelmét végződött, amely Tel-Aviv város serlegét és a bajnoki címet vitte el. A több ezer főnyi közönség lelkesen ünnepelte a győztes csapatot.

— **Vesztegzár.** A kereskedelmi miniszter jelentése szerint a Páris melletti St. Quen helységében pestisjárványt észleltek. Ez okból elrendelték, hogy az innen érkező utasokat Konstancában vagy Temesvárott vesztegzár alá vegyék. Az innen érkező árukat ugyancsak az említett tengeri és szárazföldi állomásokon fertőtlenítik.

— **Házasság.** Kolin Rózsi Kassa, Klein Ignác Szatmár e hó 19-én d. u. 6 órakor tartják esküvőjüket a Kossuth-u. 13. szám alatti lakásukon, melyre ezaton hívják meg ismerőseiket és jóbarátaikat.

— **Hammermann Szidike urleányt Alba-Julie eljegyezte** Möriz Wiedert, a „Habima“ színház titkárát.

— **Spitzer Erzsike és dr. Heller József nőorvos jegyesek.**

Hétfői számunkban hírt adtunk arról, hogy Rabinovitz, a kitűnő színész leánya 19-én tartja esküvőjét Weisz Andor kereskedővel. A hír ebben a formájában téves. Rabinovitz Karolának eljegyzését kellett volna 19-én megtanulni, de Weisz Andor súlyos balesete miatt az egyelőre elmarad.

— **Oroszlánok a repülőgépen.** Párisból jelentik: Marcel francia állatszelidítő ma Rottendamból repülőgépen érkezett Bourgetba. Marcel nem mindennapi társaságban tette meg az utat. Rottendamban három orosz lant vagonirozott be a repülőgépre, melyeket állatsereglete számára ottan vásárolt. A állatszelidítő állítása szerint a repülőgép elindulásakor a motor zaja erősen felzavarta a fenevadakat, azonban lassacskán megszokták a légi utat és általában megérkezésükig egész nyugodtan viselkedtek.

— **Rendőri hírek.** Csordás Dániel kolozsvári lakos feljelentést tett Komáromi Lajos mérszáros ellen, akinek hatvanöt lej adósság fejében két karikagyűrűt adott zálogul három ezer lej értékben. Amikor aztán kifizette az adósságát, Komáromi kijelentette, hogy a két gyűrűt már régen visszaadta. — A kolozsvári ügyészséghez érkezett jelentés szerint Faragó községben Teodor Luca két éves gyerek a tűzhelyen levő forró vízzel telt edényt magára borította és olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy két napi kínlás után meghalt. Szülői az esetet el akarták titkolni, napokig temetetlenül rejtették a kis gyereket holttestét, amíg a csendőrség az esetről nem szerzett tudomást. A gondatlan szülők ellen az ügyészség bevezette az eljárást. — Muntean Flóra feljelentést tett Cozma János kocsis ellen, aki ötezer lejt erő ruhaneműjét ellopta. — Fluera József Str. Lingurarie 2. szám alatti lakos a padlásról lebukott és háttal valami éles tárgyra zuhant. Mély sebével beszállították a sebészeti klinikára. — Pici Traján az egeresi közbányi munkására, aki egy épülő tárnai állványai körül dolgozott, mázsás súlyú szikladarab zuhant. A szerencsétlen munkásnak mindkét lába eltört. — Pál József Pata-utca 153. szám alatt lakó munkást, akit lopással gyanúsítanak, szombaton éjjel Pintea detektív letartóztatta. — Gerő József magántisztviselő Pata-sirta-utcai lakásának udvaráról szombaton éjjel hat méter mélyre buzárt és egy tolokocsit vittek el. — Neculca János dési gazdálkodónak a nagyváradi—kolozsvári gyorsvonaton, mialatt az étkezőkocsiban tartózkodott, ismeretlen tolvajok az egyik elsőosztályú fülkében levő bőröndjét elemelték. Kára meghaladja a harmincezer lejt. — Vasárnap délelőtt az állomáson letartóztatták Sztupár János régóta körözött munkanélküli csavargót, Bekisörték a rendőrségre.

* **Bürger-gyárak Tg.-Mures vegyészeti osztálya szállít minden mennyiségben terpentint és ásványolajmentes carbolineumot.**

* **Elegáns tavaszi ruhákra legújabb divatu himzések divatlap szerint gyönyörűen készülnek a „Mühimzó szalonban“ Str. Memorandului 15. (v. Uniú-u.) Ugyanott plissirozás, gouvrirozás minden nagyságban.**

— **Kabbalisták és csodatevők a legsebb és legérdekesebb zsidó legendák gyűjteménye.** A pompásan kiállított kötet ára 24 lej. Tíz példány ára portómentesen 190 lej.

— **Nyilatkozat.** A Temesvár-gyárvárosi ort. hitközség rabbija és elnöke ezennel kijelentik, hogy az Uj Kelet sevuoszi számában megjelent egységesítési felhívás alá nevük csak tévedésből kerülhetett, mert a felhívást ők nem írták alá. **Friedmann Ferenc** elnök.

2 (0:0). Elke-

durva játék.

E 1:1, az ered-

:1.

pesten az MTK

ért folyik. A

talmas gyözel-

én két új re-

zás. 1. Eperjessy

országos rekord).

tha (NSC) egy

kord).

kudarca

oja. John Simon

záhatvanketten

ébe veszi, egy

n hitére van

minden angol

építésében.

baton nemcsak

egpróbáltatáson

ában is, ahol

t magának. A

lt teljes.

a miniszter-

stól, közöttük a

portja. Poincaré

tták ki ezen az

ság újból emel-

tetések voltak.

meg vonult fel.

k az ostrom-

sztrájkolók azt

társzázadokat. A

késvezért éppen

öl szónokolt. A

érkezett a rend

8-án:

175, London 932,

ch 3640, Prága

Berlin 21.

30—32, léva

25, font sterling

1315, svájci frank

chma 480—500,

203, Napoleon

0, magyar korona

5—600, lengyel

Berlin 46—40,

on 2569—2568,

55—2540, Prága

7-00, Belgrád 605

arsó 50—50, Bécs

London 646000,

Zürich 251000,

0, London 482500,

Zürich 26600, Bécs

1600.

80, Newyork 1600,

4800, Bukarest

nt hivatalos árfo-

1, lej 37¹/₂—40,

rka 655—700, olasz

545—580, szokol

315¹/₂—1320, oszt.

00—8250, dollár

300—640.

Közgazdaság

A kincstári bonok ügye. Egy londoni lap a külföldön elhelyezett romániai kincstári jegyek konszolidációjáról a következő kimutatást közli: Az Angliában, Spanyolországban, Portugáliában, Svédországban és Csehországban volt bonokat teljesen beváltották. Amerikában 32 millió dollárból 26 milliót, Franciaországban 243 millióból 227 millió frankot, Olaszországban 113 millió lírából 84 milliót konszolidáltak. Legkevésbé váltották be a belga bontulajdonosok, negyvenmillió frankból alig többet egy milliónál. Az eddig konszolidált bonok értéke majdnem 24 millió angol font.

Drágult a magyar kosztpréz. Budapestről jelentik: A hetipénz kamattétele a nagyaránya eset hatása alatt a tegnapi 3 egynegyed százalékról 4,5 százalékra, sőt utóbb 5,5 százalékra emelkedett. A kosztpréz drágulása némileg szintén befolyással volt a realizálási hajlam növelésére.

A Sfatul választmányi ülése. Szerdán, június 20-án este félkilenc órakor a Kereskedelmi Tanács kolozsvári csoportja választmányi ülést tart. Tárgyalásra kerülnek: Belső szervezeti ügyek és dr. Evián elnök beszámolója a bukaresti tárgyalások eredményéről.

Nemzetközi mintavásárok. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához érkezett jelentések szerint augusztus 23-ától szeptember 2-áig Pozsonyban nemzetközi mintavásárt rendeznek, amelyen romániai gyárosok és iparosok is kiállíthatják termékeiket. — November 4-étől 30-áig Milanóban a tejtermékek nemzetközi kiállítását rendezik. A kiállításra vonatkozó minden tudnivalóval dr. Kiss Béla kamarai titkár szolgál.

Rendelet a tűzifa szállításáról. A CFR. kolozsvári kerületi igazgatósága e napokban rendeletet adott ki a tűzifa szállításának a jövő évre való lebonyolításáról. A Hossza kerületi igazgató által kiadott rendelet főbb irányelve, hogy lehetőleg a fa a cukorrépa szállítása előtt szállíttassék le. Ehhez képest a szállítási idő tartamát június és szeptember közötti időben állapították meg. A szállítás megszervezésénél tekintetbe kell venni, hogy kétszázötven kilométernél távolabb eső helyre ne kelljen a tűzifát továbbítani. A termelők a feladóállomások előjegyzéseinek sorrendjében kapnak vagonokat. Ha elég kocsi nem állana rendelkezésre, akkor az állomások előjárói vagy főnökei naponta tartoznak erről jelentést tenni. Panaszokat személyesen is lehet tenni Hossza János üzletvezetőnél. Szállításoknál a katonai és polgári hatóságok előnyben részesülnek. A kerületi igazgatóság úgy véli, hogy a szállítási idő minden hónapjában három-ezeröttszáz—négyezer vagon elegendő lesz a tűzifa szállításának akadálytalan lebonyolítására.

A spekulatörvény végrehajtási utasításai. A spekulatörvény, amely tudvalevőleg a törvényhozás két korában letárgyaltatott és módosítás nélkül elfogadtatott, ezideig a hivatalos lapban nem jelent meg. Ennek — bukaresti híradás szerint — az az oka, hogy a kormány most készített el a törvény végrehajtási utasítását. Ipari és kereskedelmi körökben úgy vélik, hogy a végrehajtási utasítás során sikerülni fog majd a kereskedelmi érdekeltségek kívánságának tekintetbevételével olyan könnyebbségeket elérni, különösen a bírások és az ezt megelőző nyomozás körül, amelyek biztosítani fogják egyrészt a kereskedelem szabadságát, másrészt hivatva lesznek a tisztességes kereskedelem soraiból az oda nem illő elemeket kiveszejteni.

Irodaberendezések

Kopenetz gépzemű asztalosműhelyben olcsón szerezhetők be

Cluj, Honvéd-utca 92

Háztulajdonosok figyelmébe!

A kolozsvári pénzügyigazgatóság közismert rendeleténél fogva minden bérleti viszonyról írásbeli szerződés levőn bemutatandó, az érdekeltek bérleti szerződés-blanketták tekintetében szükségletüket legjobban és legolcsóbban a Kadima Nyomda Rt. szerezhetik be. A kitűnő szakember általszerkesztett, román nyelvű bérleti szerződés-blanketták ára:

a) irodai papíron	egy tucat 27.—
	öt tucat 112.—
	tíz tucat 180.—
b) finom irodai papíron	egy tucat 30.—
	öt tucat 125.—
	tíz tucat 200.—

Kadima-nyomda, Brassai-utca 10

Uti podgyásztát legelőnyösebben biztosíthatja a Franco-Román Ált. Bizt. Rt.-nál Cluj, Piața Unirii 29

Még seholés soha

nem voltak kaphatók készen olyan kitűnő

öltönyök, felöltők, fluruhák,

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Főter 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

Szeplő ellen nincsen

Semmi más segítség

Csak a **KAISER-**

BORAX

Ehez nem fér kétség

1498

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Kedd: Paraszbecsület és Bajazzok. (Aca de Barbu és Jean Athanasiu együttes vendégjátékával. Emelt helyárral. Napi bérlet 146. szám B. Sorozatszám 442. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)

Szerda: Cserebere. (Operettársulat 8-adszor. Bérletszűnetben. Rendes helyárral. Sorozatszám 443.)

A színházi iroda hírei

Az irodalmi- és munkásiskola utolsó hatodik estjét a munkás-bérlők óhajára egy héttel később fogja a színház megtartani. Szerdán tehát nem a Makrancos hölgyet adják, hanem helyette a Cserebere fog bérletszűnetben, rendes helyárral színpadon előadni. — Csütörtökön este lesz a bemutató előadása a Tökmagok, amelynek eredeti címe: Scampolo. Pénteken megismétlik a Tökmag előadását. — Ma este a Paraszbecsület és a Bajazzok kerül színpadra a Magyar Színházban. Mindkét operában főllép Aca de Barbu és Athanasiu. — Vasárnap éjjel háromnegyed 11 órai kezdettel Farkas Imre énekes diáktörténete az Iglói diákok kerül színpadra és az előadást olcsó helyárral tartják meg. — Szombaton is lesz éjjeli előadás, amikor a Mit járkalász meztelenül? a főszerepben Póré Lilivel és a Julia kisasszony kerül színpadra.

MEGJELENT

Giszkalay János verseskönyve

Az új proféciaik könyvéből

A pompás kiállítású kötet ára 60 lej. Amatőrkiadás finom papíron, a szerző sajátkezű aláírásával, ára 120 lej.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától

Sport kötött-szövött Áruház

aradi kötött és kötött-szövöttgyár lerakata

Kötött kabátok, svetterek, kötött ruhák, harisnya és keztü eredeti gyári árban

o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

RÓTH cipész

CLUJ, Str. St. O. Iosif

volt Szép-utca

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidékimegrendeléseket postán eszközöl.

TUNGSRAM A legjobb villanykörte! Mindenütt kapható!

A szövművés
Strada Re

Készíti a legkény
perza és sz
Vállalja az összes
szak

Cluj váll szerele

villamosm
Cluj, Cluj

ELVÁ

magas és alacsony
torerőre alkalmas
sét, bármiféle mot
készülékek szerel
mint alapos

KÖLÖN

villanyórák ellenő

NAGY

villanylámpák, an

Kivánatra tervekkel
és szakértők által
rendelkezésre áll.

10.000 ZS

Eisenstäd

cégnél Cluj

(Deák F.)

gyermekkosci,
cikkek nagyban

Leszá

Weisz

Cluj, Cal. Re

Cosmanosi

gyönyörű

Mintás bati

Divatmintás

Duplaszéles

nok min

la. Kelengy

Epongeok,

szes nyár

nagy

Csecsemő
kekideális

ÜVÉSZET

or
azok. (Aca de Barbu
együtt vendégszolgá-
kkal. Napi bérlet
szám: 442. Előadás
vezető ajtókat be-
donság 8-adszor. Bér-
s helyárral. Soro-

ha hírei
nikus utolsó hatodik
ára egy héttel később
szedán tehát nem a
em helyette a Cser-
des helyárral szin-
e lesz a bemutató
lynek eredeti címe:
izmélik a Tökmag
ntbecsület és a Ba-
Sínházban. Mindkét
u és Athanasiu. —
11 órai kezdettel
zete az Iglói diákok
cso helyárral tart-
sz éjjeli előadás, ami-
? a főszerepben Poór
kerül színre.

ENT

erseskönyve

féciák

ből

tötet ára 60 lej.
apiron, a szerző
ára 120 lej.

Uj Kelet
gától

Áruház

gyár lerahata

svetterek,

arisnya és

yári árban

0 0 0 0

utca 16. sz.

clpész

ica) 2. sz.

ékeket postán eszközök

bb villanykörte
hűtő kapható.

ARTES

szövművészeti műhely, Cluj
Strada Regala (Majális-u.) 33.

Készíti a legkényesebb igényeket is kielégítő
perza és szmyrna szőnyegeket
Vállalja az összes keleti technikájú szőnyegek
szakszerű javítását. 1540

Cluj város villany- szerelési vállalata

a városi
villamosművekkel kapcsolatban
Cluj, Cal. R. Ferdinand 30

ELVÁLLALJA

magas és alacsony feszültségű, világításra és mo-
torerőre alkalmas elektromos vezetékek készítő-
sét, bármiféle motor, transzformátor és villamos-
készülékek szerelését és újratekercselését, vala-
mint alapos javításokat is elvégez.

KÜLÖN OSZTÁLY

villanyórák ellenőrzésére, javítására és újbóli
felszerelésére.

NAGYRAKTÁR

villanylámpákból, felszerelési anyagokból, pót-
anyagokból stb.

Kívánatra tervekkel, előírányzatokkal, ajánlatokkal
és szakértők által készített költségvetésekkel is
rendelkezésre áll. — „Reclama” 3054 — 5740

10.000 zsák márványgolyó

érkezett 1358

Eisenstädter Pülöp és Tsa

cégnék Cluj, str. Regina Maria
(Deák F.-u.) 13. Gummi labda,
gyermekkosci, nőrnbergi és galanterie
cikkek nagyban is állandóan kaphatók.

Leszállított árak!

Heller, Weisz & Molnár

divatáruházában
Cluj, Cal. Reg. Ferd. (Wesselényi-u.) 6

- Cosmanosi mosó voálok
gyönyörű mintákban . 53.—
- Mintás batisztok . . . 45.—
- Divatmintás grenadinok . 98.—
- Duplaszéles sima grenadi-
nok minden színben . 61.—
- la. Kelengyevászon . . 38.—

Epongeok, etaminok és az ösz-
szes nyári divatujdonságok
nagy választékban.

Erdélynek legdusábban felszerelt rövid-, nitrn-
bergt-, dtszmü- és játékaru nagykereskedése

NUSSBAUM TESTVÉREK

TG.-MUREŞ MAROSVÁSÁRHELY

Telefon interurban 200

Eladás csak viszonteladóknak!

1513

HALÁSZ-PENSIO BUZIÁSFÜRDŐ

Teljes napi
pensio orvosi ren-
deléssel együtt lej 200.—
Villanyvilágítás. — Magasan
fekvő portmentes villa.
Diätetikus konyha

LEVÉL ILLETVE SÜRGÖNY HALÁSZ-PENSIO,
BUZIÁS, STRADA PRINCIPALA 5. KÜLDENDŐ

Zsidó iskolák figyelmébe

Olcsó és igen hasznos vizsgat ajándékkönyvek:

- Sichon (שִׁיחון) héber társalgási könyv ma-
gyar vagy német fordítással 40.—
- Szath Amenn: Ráth, héber nyelvtan magyar
vagy német fordítással 45.—
- „Menorah” héber-német-héber szótár díszes
vászonkötésben 120.—
- „Menorah” füzetek a héber nyelv elsajátítá-
sára tanító nélkül (18 füzet komplett) . . 80.—
- Sirim (שִׁירִים): Bialik 50.—
- Sirim (שִׁירִים): Csernochowszki 60.—
- Héber lottójéték (mulatságos és tanulságos) . 30.—
- Héber képek, művészies kiállítású a
Palesztinai képek, felvételek az ottani új
zsidó életéről 20/17 cm á 10.—

500 lejen felüli rendelésnél 10 százalék, 1000 lejen
felüli rendelésnél 15 százalék árengedményt adunk

S A F R U T H
zsidó könyv- és papirk., Cluj, Str. O. Iosif (Szép-u.) 1.

Uj rövidaru üzlet!

Uj rövidaru üzlet!

Husz év óta fennálló miderkészítő üzle-
temet rövid- és divatáruval kibővítettem

1543

Rosenzweig E. párisi mellfűző műterme Cluj, str. Reg. Maria 6

Ha eredményt akar elérni, hirdessen az Uj Keletben!

Kötött, szövött és norinbergi árak nagy-keres-
kedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér,

1352

Schönberger, Spitz & Co.

Modern üvegesiszolda és tükönárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tükroket és butor-
üvegeket minden Ujrafoncsorozás
méretben és
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

1313

BERSON

GUMMI SAROK
ÉS GUMMITALP
a legjobb anyagból
MINOSEGI MARKA

Göcsemők, kisgyermek-
kedikéideális ápolószere a **Höfer-féle gyermek hintőpor** és Höfer-félegyermek-
orém!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 30 lei. Jelliges hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésként a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Név-jegyeket,

születési, eljegyzési, esküvői kártyákat és mindenféle mulatsági meghívókat legszebb kivitelben készít a

Kadima-nyomda Cluj

Perfekt gyors és gépirónót felvev az Uj Kelet kiadóhivatala.

Ólomhamu körülbelül 150—200 kg jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Gyógy-növényeket

körösbogarat és anyarozsot vásárol a „HERBA” vállalat, Cluj, Strada N. Iorga 2.

1562

Intelligens fiatal ember elmenne azonnalra tanító-nak. Tanít perfekt magyart, németet, román, kezdőknek franciát, angolt, **מורה חכם** címetek „Alapos” jellegére. 5752

Ügyes felsőrézkészítő segéd, aki mintákat is rajzol, azonnal állást nyerhet. Back Hermann cípeznél, Sighetul-Marmatiei 5751

Fruchter Benedek

máramarosszigeti cégnél kapható

oseh oukor

vagontételekben ab hár cseh koronáért. Kisebb tételekben raktárból. Mindenkori

napl árban.

Vevőim kényelmükre megfelelő előleggel és hátralékos összeg vinculatióra bank utján szállítok. — Telefon Interurban 168. 5706

Ki hajlandó csellót kölcsönözni mérnökhallgató-nak a vakációra. Az irjon „Megfizetem” jellegre a kiadóba.

3 drb. kiváló szerkezetű tüzemképes 35-40 lóerős teherautó „Fiat”, „Praga”, „Saurer” eladó. Friedmann Mór fakereskedőnél, Lugo 5749

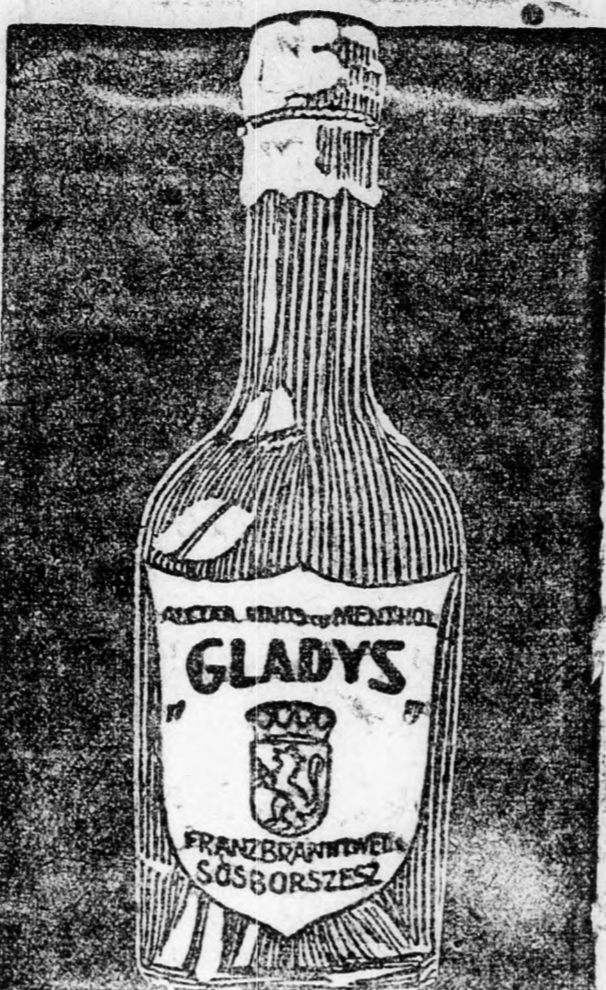
Nevelőt vagy idősebb nevelőnt, izraelitát, ke-resek 3 fiamhoz (8—10—12 évesek) perfekt német tudással. Héber és román tudással előnyben részesülnek. Fried Jenő, M.—Sziget Sajtó-u. 11 5753.

Eladó

Brassóban (megyeszékhely) több év óta fennálló

könyvnyomda, könyvkötészet és dobozgyártási üzem.

Teljes üzemben, üzletkörtel és üzlethelyiséggel jutányos áron és előnyös fizetési feltételekkel. Megkeresések Antal Testvérek, Brassó küldendő. 6736

**Gladys a nevem,
Jöttem, láttam, győztem!**

**Herczeg Géza
vegyészeti gyára Cluj**

Engros

Karibadi porcellán edények, tábla-üveg.

lampaárúk bármily mennyiségben legelőnyösebben
AUSLÄNDER LAJOSNÁL
CLUJ,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Endetall

Mindenféle poharak, demyonok, palackok,

Szalámit postán utánvét mellett pontosan szállít
Winkler Mór szalámigyára
Cluj, Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39 sz.
Tel. 12-90. Árjegyzék és kivánatra ingyen

Telefon 31. **Ládagyár** Plokiuzlet: Egeres
Mindennemű ládákat és fadóbozókat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1361
Sajovicş és Lebovits fatereskedés és ládagyar
Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántól-ut) 1 szám

Agyag és Vegyipari Rt. Szatmár
Gyárt: börenyvet, osontenyvet, osontzsirt, mütrágyát, szappant, kocsikenőcsöt, gépszirt, téglát stb. Vesz: osontot, száraz és vizes huslást, nyers és olvasztott fagyut

Vas- és faipari szerszámgépeket

és szerszámokat, benzín elektromotorokat és dynamókat, gépszíjakat, olajokat, gőz-, víz- és gázarmaturákat, gázcsöveket és gázcsőidomdarabokat (fiting), szivattyukat, továbbá műszaki és elektrotechnikai cikkeket a legszakszertűbben és legjobb minőségben szállítja 1544

TECHNIKA R.-T.
Targu-Mures
Sürgönycím: Technica. Telefon 3-36

DIANA

fürdő és vizgyógyintézet

szénsavas-fenyőkivonat, kén, só, villany, hőlég, nap stb. stb. fürdőkkel. —
Vezelő orvos dr. Porsche ideggyógyász. — A fürdőben egy a gőz- és kádfürdő, valamint a vizgyógy- és napfürdő, zuhannyal, a Szamos-víz hiány dacára, mindennap friss vízzel a közönség rendelkezésére áll.

CHARGEURS REUNIS

Budai gyártmány **portland cement**
vagontételekben és kicsiben kapható az **Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi R.-t.**
mely ajánlja saját gyártmányu legprimább minőségű minden méretű **vasbetonárult.**
Központi irodahelyiség Arad, Bohus-palota
Telefon 8—80

Legnagyobb francia **Délamerikai vonal**
Vezérképviselőt Nagyrománia részére **ADOLF SALOMON FIA**
Bucurésti, Str. Paris 14
Hajóra szállás:
Hamburg, Havre és Bordeaux-ban
Kiváló kiszolgálás, nagy kényelem, elsőrangú ellátás, gyors utazás, külön kajutok. 1542

SZERKESZTŐS HIVATAL ÉS Cluj, Kolozsvá L. Pop (Brass

Telefon: Sze és kiadóhivat Zs. N. Sz.

A kéziratok szerkesztőség zendők. Kézir adunk v

Cluj-Kolozs

Miért no

Irta

Amikor tanak, az elő felüti fejét eg ugy neveztek ember, aki m kép kellene olvasó csemege ládók várva-miután lapun egymással elle elhez: el leh amelyre ez a

Nem, ez szaporítani. M a cirkusz ala tésénél ide munkában seg különvélemén fogja, hogy a náljon.

Rege Emil visszaer Bak Izraelről Izrael növend „Zsidó vagyol dom, zsidó va tréfásan Mak nélkül, első derék Bak Iz

Hát ez v a lapfejtől az zsidó lap, am kolni, amit tu minden sorába dette és huzta sem szerint, értékéből és e

Lehet, h nyünk, azoké, nak s akik az érték bennünk az, hogy jó m laceiner, kívül létünkre lettü lehet a zsidós ha még tudni tetése ellen ha minden sora z legyen, a jó u és hatóerejéve Azt hisz